

„SCRIITORI DE LIMBA GERMANĂ ÎN PERIOADA COMUNISTĂ”

Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității și Institutul pentru Cultură și Istorie Germană în Sud-Estul Europei de pe lângă Universitatea Ludwig-Maximilian din München, au realizat în colaborare proiectul «**SCRIITORI DE LIMBĂ GERMANĂ ÎN ROMÂNIA COMUNISTĂ**».

Coordonatori proiect din partea Institutului pentru Cultură și Istorie Germană în Sud-Estul Europei): **profesor universitar Stefan Sienerth și profesor universitar Petru Motzan.**

Coordonatori proiect din partea Consiliului Național pentru Studierea Arhivelor Securității:

conf. univ. dr. Virgiliu Țârău (Vicepreședintele Colegiului CNSAS)

lector univ. dr. Dragoș Petrescu (Președintele Colegiului CNSAS)

Silviu B. Moldovan și Cristina Anisescu (Direcția Cercetare, Expoziții, Publicații).

Obiectivele și valorificarea proiectului

I. Organizarea Simpozionului cu tema « *Scriitorii de limbă germană în România comunistă* » - **Institutul pentru Cultură și Istorie Germană în Sud-Estul Europei**, în colaborare cu cercetătorii CNSAS.

Comunicări susținute de CNSAS în data de 7 decembrie 2009

– Totalitarismul din România împotriva multiculturalismului (Președintele Colegiului CNSAS, conf. univ. dr. Ladislau Antoniu Csendes)

– Problema germană în arhivele Securității – anii 1979-1980 (Vicepreședintele Colegiului CNSAS, conf. univ. dr. Virgiliu Țârău)

– Viziunea Securității asupra statutului și rolului minorității germane: Metode de urmărire și informare.

– Planuri de măsuri întocmite de Securitate privind pe scriitorii de limbă germană – Liviu Burlacu, consilier superior, CNSAS.

– Dirijarea informatorilor în mediul scriitorilor de limbă germană – metode de lucru ale Securității – Cristina Anisescu, Șef Programe Educaționale, CNSAS.

II. Expoziție tematică: „**SCRIITORI ROMÂNI DE LIMBĂ GERMANĂ ÎN DOCUMENTELE SECURITĂȚII**” este parte a proiectului cu același titlu, realizat de Consiliul Național Pentru Studierea Arhivelor Securității (România) în colaborare cu Institutul pentru Cultura și Istoria Germană din Sud-Estul Europei din cadrul Universității „Ludwig Maximilian”, München.

Demersul acestei expoziții a fost acela de a valorifica documentele întocmite de fosta Securitate, astăzi păstrate în arhivele C.N.S.A.S., utilizându-le nu numai ca surse istorice primare, ci și ca elemente catalizatoare ale memoriei individuale și colective.

În acest sens, am întreprins o cercetare minuțioasă în arhiva CNSAS și am selectat, din fondurile Documentar, Informativ, Rețea și Penal, documente caracteristice prin care să fie evidențiate mijloacele și tehnicile folosite de Securitate pentru urmărirea scriitorilor de limbă germană.

Segmentul multimedia al expoziției cuprinde o serie de slide-uri cu poeziile în traducere bilingvă regăsite în dosarele întocmite de Securitate și comentate tendențios de colaboratorii acestei instituții.

Echipa implicată în realizarea expoziției: Serviciul Programe Educaționale din cadrul Direcției Cercetare, Expoziții, Publicații – C.N.S.A.S.

Coordonare: Cristina Anisescu (Șef Serviciu Programe Educaționale)

Procesarea grafică a expoziției multimedia: Teodora Pop.

III. Un volum de studii pe tematica proiectului realizat de cele două instituții partenere - în curs de redactare.

Expoziția / Ausstellung

“SCRIITORI ROMÂNI DE LIMBĂ GERMANĂ
ÎN DOCUMENTELE SECURITĂȚII”

„RUMÄNIENDEUTSCHE SCHRIFTSTELLER
IM SPIEGEL UND ZERRSPIEGEL DER
SECURITATE-AKTEN“

**Deutsche Literatur in
Rumänien im Spiegel
und Zerrspiegel der
Securitate-Akten**

Internationale Tagung
München

7.–8. Dezember 2009

**Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității
București**

**Institut für deutsche Kultur und Geschichte Südosteuropas e.V.
an der Ludwig-Maximilians-Universität München**

Expoziția „**SCRIITORI ROMÂNI DE LIMBĂ GERMANĂ ÎN DOCUMENTELE SECURITĂȚII**” este parte a proiectului cu același titlu, realizat de **Consiliul Național Pentru Studierea Arhivelor Securității (România)** în colaborare cu **Institutul pentru Cultura și Istoria Germană din Sudestul Europei din cadrul Universității „Ludwig Maximilian”, München.**

Demersul nostru valorifică documentele întocmite de fosta Securitate, astăzi păstrate în arhivele C.N.S.A.S., utilizându-le nu numai ca surse istorice primare, ci și ca elemente catalizatoare ale memoriei individuale și colective. În acest sens, am întreprins o cercetare minuțioasă în arhiva CNSAS și am selectat, din fondurile Documentar, Informativ, Rețea și Penal, documente caracteristice prin care să fie evidențiate mijloacele și tehnicile folosite de Securitate pentru urmărirea scriitorilor de limbă germană.

Ce cuprinde expoziția:

- Ø ilustrarea tipurilor de clasare și de folosire a informațiilor: categorii de persoane urmărite și colaboratori; mediile de clasare a informațiilor, etapele culegerii și prelucrării acestora, modalitățile de păstrare a dosarelor;
- Ø evidențierea interesului Securității pentru supravegherea minorității de etnie germană, cu predilecție a mijloacelor de expresie a acesteia;
- Ø expunerea câtorva motive de supraveghere a grupurilor de scriitori de limbă germană, a mediilor literare și a persoanelor indezirabile sau care manifestau rezistență față de regimul comunist din România anilor '70-'80;
- Ø identificarea celor mai reprezentative documente referitoare la metodele, mijloacele și tehnicile de urmărire ale persoanelor sau grupurilor de scriitori de limbă germană – documentele urmăririi și planurile represive inițiate și aplicate de Securitate;
- Ø ilustrarea modalităților de acțiune în cazul perchezițiilor secrete, a controlului și cenzurii corespondenței, a formelor de filaj, cât și cele specifice introducerii mijloacelor tehnice de ascultare și de înregistrare a convorbirilor;
- Ø reprezentarea prin intermediul documentelor a modalităților de recrutare, de colaborare cu Securitatea (vezi notele informative ale „surselor” Securității, notele de caracterizare și de analiză privind activitatea colaboratorilor, recompensele primite de către aceștia s.a.m.d.);
- Ø „*expertizele literare*” sau *textele pedepsite* identificate în notele informative ale colaboratorilor Securității atât în dosarele de Rețea, cât și în cele de Urmărire Informativă și de problemă.

Segmentul multimedia al expoziției cuprinde o serie de slide-uri cu poeziile, în traducere bilingvă, regăsite în dosarele întocmite de Securitate și comentate tendențios de colaboratorii acestei instituții.

Echipe implicată în realizarea expoziției: Serviciul Programe Educaționale din cadrul Direcției Cercetare, Expoziții, Publicații – C.N.S.A.S.

Tagungsort

Sudetendeutsche Stiftung

Hochstrasse 8

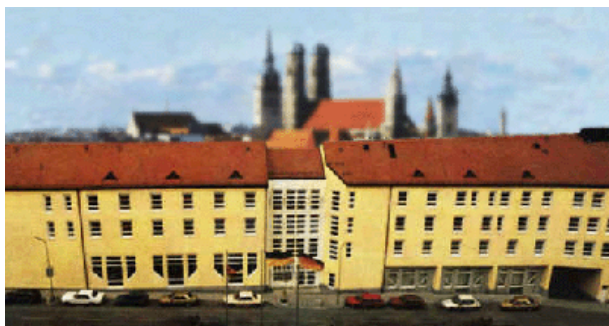
81669 München

Tel.: 089-480003-0

Fax: 089-480003-25

E-mail:

sudetendeutsches-haus@sudetendeutsche-stiftung.de

Veranstalter

Institut für deutsche Kultur und Geschichte Südosteuropas e. V. an der Ludwig-Maximilians-Universität München (IKGS)

Halskestr. 15, D-81379 München

Tel.: (0049 89) 780609-14

Fax: (0049 89) 780609-22

E-Mail: ikgs@ikgs.de

www.ikgs.de

Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității (CNSAS)

Strada Matei Basarab nr. 55-57, sector 3

RO-030671 București

Tel.: (0040 374) 189 161

Fax: (0040 374) 189 154

E-Mail: office@cnsas.ro

Weitere Informationen bei:

Prof. h. c. Dr. Stefan Sienerth

IKGS, München

Tel.: (0049 89) 780609-14

Fax.: (0049 89) 780609-22

E-Mail: Stefan.Sienerth@ikgs.de

Organisatorische Hinweise:

Es wird ein Teilnehmerbeitrag von EUR 5,- pro Tag erhoben. Die Teilnehmerinnen und Teilnehmer werden gebeten, ihre Unterkunft selbständig zu organisieren. Es besteht die Möglichkeit, auf eigene Kosten das Mittag- und Abendessen im Sudetendeutschen Haus einzunehmen.

Interessierte Teilnehmerinnen und Teilnehmer werden um Anmeldung (auch für das Mittag- und Abendessen) bis spätestens 1. Dezember 2009 im IKGS gebeten.

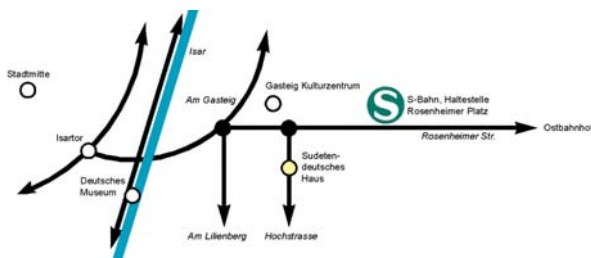
Deutsche Literatur in Rumänien im Spiegel und Zerrspiegel der Securitate-Akten

Verrat

© Ilse Hehn

Anfahrt

S-Bahn, Haltestelle Rosenheimer Platz

**Internationale Tagung
München**

7.-8. Dezember 2009

Programm

Montag, 7. Dezember 2009

9:00–10:00 Uhr: Begrüßung und Eröffnung

Prof. h. c. Dr. Stefan Sienerth
(Direktor des IKGS)

Brândușa Ioana Predescu
(Generalkonsulin von Rumänien in München)

Prof. h. c. Dr. Konrad Gündisch
(i. A. des Beauftragten der Bundesregierung für Kultur und Medien)

Univ.-Doz. Dr. Ladislau Antoniu Csendes
(Präsident des CNSAS)

Leitung: Prof. h. c. Dr. Stefan Sienerth

10:00–11:00 Uhr

Univ.-Doz. Dr. Ladislau Antoniu Csendes (Bukarest):
Totalitarismul din România împotriva multiculturalismului
[Der Totalitarismus in Rumänien gegen den Multikulturalismus]
(mit Übersetzung und Diskussion)

11:00–11:30 Uhr: Kaffeepause

11:30–12:30 Uhr

Univ.-Doz. Dr. Virgiliu Leon Țărău (Bukarest):
Problema germană în arhivele Securității – anii 1970–1980
[Das deutsche Problemfeld in den Archiven der Securitate der Jahre 1970 bis 1980] (mit Übersetzung und Diskussion)

12:30–13:30 Uhr

Dr. Silviu B. Moldovan (Bukarest):
Viziunea Securității asupra statutului și rolului minorității germane: Metode de urmărire și informare
[Die Vorstellung der Securitate von Status und Rolle der deutschen Minderheit: Methoden der Verfolgung und Informationsgewinnung] (mit Übersetzung und Diskussion)

13:30 Uhr: Mittagessen

Leitung: Prof. h. c. Dr. Peter Motzan

14:30–15:30 Uhr

Cristina Anisescu (Bukarest):
Dirijarea informatorilor în mediul scriitorilor de limbă germană – metode de lucru ale Securității
[Die Führung der Informanten im Bereich der deutschsprachigen Schriftsteller – Arbeitsmethoden der Securitate]
(mit Übersetzung und Diskussion)

15:30–16:00 Uhr

Dr. Georg Herbstritt (Berlin):
Doppelt überwacht: Warum sich neben der Securitate auch die DDR-Staatssicherheit mit rumäniendeutschen Schriftstellern befasste. Rationale Annäherung an ein irrationales Phänomen

16:00–16:30 Uhr

Prof. h. c. Dr. Stefan Sienerth (München):
Operative Vorgänge im Problemfeld „Deutsche Faschisten und Nationalisten“. Anmerkungen zu den Aktionen „Epilog“ und „Scutul“ in den Jahren 1971–1976

16:30–17:00 Uhr: Diskussion

17:00–17:30 Uhr: Kaffeepause

17:30–18:00 Uhr

Dr. h. c. Hans Bergel (München):
Meine Jahrzehnte im Fokus der Securitate. Von Verfolgungs- und Verhaftungsbefehlen, Informationsnoten und Verhör-Protokollen

18:00–18:30 Uhr: Diskussion

18:30–19:30 Uhr

Univ.-Doz. Dr. Virgiliu Leon Țărău / Cristina Anisescu:
Eröffnung der Ausstellung „Rumäniendeutsche Schriftsteller im Spiegel und Zerrspiegel der Securitate-Akten“

19:30 Uhr: Abendessen

Dienstag, 8. Dezember 2009

Leitung: Prof. Dr. Anton Sterbling

9:00–9:30 Uhr

Franz Hodjak (Usingen):
Ein Spatz und etliche Kanonen. Ein Staatsfeind blickt mich ungläubig aus meiner Securitate-Akte an

9:30–10:00 Uhr

Prof. h. c. Dr. Peter Motzan (München):
Weder Dissident noch Denunziant. Ein Germanist im Visier der Securitate

10:00–10:30 Uhr: Diskussion

10:30–11:00 Uhr: Kaffeepause

11:00–11:30 Uhr

Gerhardt Csejka (Frankfurt am Main):
Ich habe den Klassenfeind erkannt. Was meine Securitate-Akte tatsächlich dokumentiert

11:30–12:00 Uhr

Richard Wagner (Berlin):
Kontaktaufnahme oder wie ich einmal die Securitate positiv beeinflussen wollte und dabei positiv beeinflusst wurde

12:00–12:30 Uhr: Diskussion

12:30 Uhr: Mittagessen

Leitung: Gerhardt Csejka

14:30–15:00 Uhr

William Totok (Berlin):
Zwanzig Jahre lang im Visier der Securitate 1969–1989

15:00–15:30 Uhr

Prof. Dr. Anton Sterbling (Görlitz):
Die Reschitzaer Akten und Fragen der Aktenlücken

15:30–16:00 Uhr: Diskussion

16:00–16:30 Uhr: Kaffeepause

16:30–17:00 Uhr

Horst Samson (Neuberg):
Dichter und Wahrheit – ein arabisches Märchen vom Balkan

17:00–17:30 Uhr

Johann Lippet (Heidelberg):
Fünf Gedichte aus der „Neuen Banater Zeitung“ vom 24. November 1982 und die Denunziation des „Voicu“

17:30–18:00 Uhr: Diskussion

18:00–18:30 Uhr

Helmuth Frauendorfer (Leipzig):
Im Westen, und doch nicht den Fängen der Securitate entkommen

18:30–19:00 Uhr

Hellmut Seiler (Remseck):
Eine Wanze namens Boris. Absurditäten der Überwachung und der geheime Streudienst

19:00–19:30 Uhr: Diskussion, Schlussdiskussion

19:30 Uhr: Abendessen